

Opatrenia proti šíreniu legálnych a nelegálnych drog v školskom prostredí

1. Základné pojmy (definície)

DROGA - slovo má svoj pôvod v anglickom jazyku a vychádza zo starého gréckeho výrazu „pharmakon“, ktorým sa označovali nie len lieky ale aj jedy.

DROGA - je akákoľvek látka, ktorá po vstupe do živého organizmu je schopná zmeniť jednu, alebo viac jeho funkcií, pôsobí priamo, alebo nepriamo na centrálnu nervovú sústavu.

TOXIKOMÁNIA je stav opakujúcej sa akútnej (náhlejšej) alebo chronickej (trvalejšej) intoxikácie (otravy) vyvolanej opakovaným podaním drogy. Charakterizujú ju tri základné faktory – premáhajúce nutkanie, potreba pokračovať v užívaní drogy a drogu získavať akýmkoľvek prostriedkami.

AKÚTNA INTOXIKÁCIA (NÁHLA OTRAVA) toxický (jedovatý) vplyv drogy po jednorázovom podaní označujeme ako náhlu otravu organizmu. Jej následky sú dočasné, možnosťou obnovy pôvodného stavu pred otravou.

CHRONICKÁ INTOXIKÁCIA (DLHOTRVAJÚCA OTRAVA) dlhotrvajúci vplyv drogy označujeme pojmom chronická intoxikácia. Jej následky sú trvalé a obnova pôvodného stavu je málo pravdepodobná.

NARKOMÁNIA - chorobná túžba po narkotikách (drogách).

ZÁVISLOSŤ OD NÁVYKOVÝCH LÁTOK je psychický a často aj fyzický stav vyplývajúci z užívania návykovej látky, charakterizovaný reakciami obsahujúcimi vždy nutkavú potrebu užívať návykovú látku buď sústavne, alebo periodicky (opakujúc sa po určitom čase) s cieľom prežívať jej psychické účinky, alebo utlmovať nepríjemný pocit z nedostatku látky.

PSYCHICKÁ ZÁVISLOSŤ je zmena duševného stavu jedinca následkom opakovaného podávania drogy, charakterizovaná rôzne intenzívne vystupňovanou túžbou opäť drogu používať.

FYZICKÁ ZÁVISLOSŤ sa prejavuje **ABSTINENČNÝMI PRÍZNAKMI** po prerušení prívodu drogy do organizmu.

ABSTINENČNÝ SYNDRÓM je skupina rozlične závažných príznakov vznikajúcich pri absolútnom (úplnom) alebo relatívnom (čiastočnom) odňatí drogy po jej dlhodobom užívaní. Ide o celý súbor príznakov, ako nevoľnosť, slzenie, potenie, zvyšovanie či kolísanie telesnej teploty, psychomotorický nepokoj, zmeny krvného tlaku, pulzu, bolesti hlavy ...

TOLERANCIA (ZNÁŠANLIVOSŤ DROGY) je stav, keď je organizmus schopný znášať drogovú otravu, dokonca aj pri dávke väčšej ako je smrteľná, bez okamžitých vážnejších zdravotných porúch.

2. Protidrogová prevencia

- a) U detí a mládeže na rozdiel od dospeljej populácie treba počítať s určitými odlišnosťami užívania návykových látok, z ktorých za najdôležitejšie považujeme:
- drogová závislosť sa u detí vytvára rýchlejšie a mladí ľudia sú vystavení väčšiemu riziku vzniku závislostí,
 - vyššie nebezpečenstvo ťažkých otráv v dôsledku nižšej tolerancie detského organizmu voči droge,
 - reálne nebezpečenstvo spomalenia a zhoršovania psycho – sociálneho vývinu,
 - experimentovanie s návykovými látkami sa spájajú u detí a mládeže s väčšími problémami v domácom a školskom prostredí,
 - častejší výskyt recidív závislostí u detí a mládeže.
- b) Reálne očakávania rodičov od školy sú:
- škola bude bezpečným miestom, kde nebudú dostupné drogy, alkohol a tabak,
 - škola bude používať postupy, ktoré majú zmysle a sú účinné,
 - škola sprostredkuje rodičom informácie, ktoré im pomôžu pri prevencii drogových závislostí a odporučí miesta pomoci pri rôznych problémoch ich detí,
 - škola bude s rodičmi v sústavnom kontakte.
- c) Reálne očakávania školy od rodičov:
- rodičia budú spolupracovať so školou, hlavne ak sa objavia komplikácie,
 - rodičia vytvoria podmienky na príchod dieťaťa do školy v primeranom stave,
 - rodičia budú viesť dieťa k vhodným spôsobom trávenia voľného času a zdravému spôsobu života,
 - rodičia budú súhlasiť so všetkým, čo ponúka škola pri prevencii,
 - rodičia zabezpečia pre dieťa primeranú lekársku a psychologickú starostlivosť.

3. Protidrogová prevencia

- ✓ zakomponovať zákaz prechovávaní a užívania nelegálnych drog do školského poriadku,
- ✓ realizovať workshopy s preventívnymi pracovníkmi,
- ✓ rôznymi aktivitami zvyšovať právne vedomie žiakov,

4. Priority školy v rámci preventívnych opatrení

- ✓ realizovať systematickú prevenciu návykových látok a používať účinné postupy,
- ✓ spolupracovať s rodičmi a odbornými organizáciami,
- ✓ sledovať dodržiavanie pravidiel prevencie šírenia návykových látok v školskom prostredí a na akciách organizovaných školou,